

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojence

K. M.: Spet o pokojninskem skladu

Ponovno smo že pisali o važni določbi § 114. letošnjega finančnega zakona, ki je spremenil določila §§ 133. in 145. uradn. zakona o uradniškem pokojninskem skladu in izplačevanju rodbinskih pokojnin s pripadajočimi osebnimi in rodbinskimi dokladi. Po novih določbah se od 1. aprila 1938. dalje vse rodbinske pokojnine z dokladi vred izplačujejo v breme fin. ministrstva. Za kritje teh izdatkov pa mora Državna hipotekarna banka odajati fin. ministrstvu vse dohodke, ki pritekajo v uradn. pokojninski sklad od 1. aprila 1938. dalje.

Po prvotnem besedilu uradn. zakona bi bila morala z letošnjim 1. aprilom navedena banka prevzeti izplačevanje teh pokojnin. V ta namen bi bila smela uporabljati le obresti glavnice, kolikor se je doslej nabralo v uradniškem pokojninskem skladu, in pa dohodke sklada po 3. t. § 134. u. z. (to so redni mesečni prispevki uslužbenecv).

Če bi bili ti skupni dohodki od uradn. pokojninskega sklada prenizki za izplačevanje rodbinskih pokojnin z dokladi, bi bila morala razliko plačevati država iz rednega proračuna. Temeljna glavnica se pa ne bi smela uporabiti in naj bi ostala pokojninskemu skladu zavarovana. Nasproti prvotnemu predpisu je sprememba poslabšanje v škodo uslužbenstva. Po prvotnih določbah naj bi se po 1. aprilu 1938. iz pokojninskega sklada izplačevale sploh samo rodbinske pokojnine, in sicer iz obresti temeljne glavnice in z rednimi prispevki uslužbenecv. Po § 145. u. z. je bila država dolžna prispevati potrebne vsote, če bi po 1. aprilu 1938. dohodek ur. pokojninskega sklada še ne bil zadosten za izplačevanje rodbinskih pokojnin. Mimo tega je pa bila po prvotnem besedilu država dolžna kriti ne le ta za prvo dobo že v naprej gotovi letni primanjkljaj, temveč vse potrebe za izplačevanje doklad k rodbinskim pokojninam.

Vsako leto bi se temeljna glavnica, ki se — kakor že povedano — sestavlja iz prvomesečnih prejemkov ob postavitvi, iz prvomesečne razlike ob napredovanju, iz rednih prispevkov osebja in iz disciplinskih glob, zvišala za te dohodke, dokler ne bi (— temeljna glavnica je bila po ur. zakonu, in je tudi še zdaj, popolnoma nedotakljiva —) toliko narasla, da bi obresti od glavnice in redni mesečni prispevki zadoščali za kritje vseh rodbinskih pokojnin. Pisali smo že, da so po statistiki za leto 1936. plačali uslužbenec-člani približno 120 milijonov din letnih prispevkov, konec istega leta je pa imel pokojninski sklad nad 350 milijonov dinarjev premoženja. V minulemu letu je to premoženje naraslo, da

je doseglo skoro pol milijarde dinarjev, obresti pa so znašale približno 20 milijonov dinarjev. Ostali dohodki, ki so sicer malenkostni, znašajo namreč za vse leto samo približno 14 milijonov dinarjev, bi se morali dodajati vsako leto k temeljni glavnici, dokler ne bi ista na ta način dosegla tolikšne višine, da bi se iz njenih obresti in rednih članskih prispevkov mogle kriti vse rodbinske pokojnine.

Po novih spremenjenih predpisih se ta temeljna glavnica uradniškega pokojninskega sklada sploh ne more več zviševati, ker se porabljajo po 1. aprilu 1938. vsi dohodki sklada za kritje rodbinskih pokojnin, to je, ne le samo obresti glavnice in redni mesečni članski prispevki. Mimo tega se mora kriti tudi izplačevanje osebnih in rodbinskih doklad rodb. pokojninam — dasi je notorično, da dohodki tega sklada za zdaj ne zadoščajo še daleč niti za izplačevanje golih pokojnin samih. Za rodbinske pokojnine in doklade k istim gre vsako leto približno 350 milijonov dinarjev, celotni dohodek sklada z obrestmi vred pa znaša približno 150 milijonov dinarjev. Očitno je, da bo morala država že v bližnji bodočnosti mnogo doplačevati, čeprav se bodo proračunski izdatki za nekaj let res malenkostno znižali, ker se bodo sproti porabili za kritje vsi dospevali dohodki našega sklada, ki bi se sicer morali vsako leto približati temeljni glavnici le-tega.

Čez nekaj let bo pa treba vsako leto doplačevati velike vsote, ker bodo obveznosti pokojninskega sklada zmeraj večje. Saj v določenem razdobju ne bo več nobenega rodbin. upokojenca, ki bi dobival pokojnino naravnost iz državnih proračunskih sredstev, kakor jo zaenkrat prejemajo še družine vseh pred 1. aprilom 1931. umrlih uslužbenecv. Ko bodo uživalci takih rodbinskih pokojnin polagoma vsi izumrli in bodo ostali samo rodb. upokojenci, katerim bo moralo plačevati rodbinske pokojnine finančno ministrstvo iz sredstev urad. pokojninskega sklada, ki bo pa seveda vselej znatno prešibek za vsa ta bremena (kar kažejo dosedanja statistični podatki), bo treba državi zmerom več prispevati, da bo mogla kriti pokojn. izdatke. Zato bo ta državna obremenitev izredno narasla. Kaj bo pa potem z našim pokojninskim skladom, to pa mora že zdaj vzbujati našo splošno pozornost in skrb. Da bi se njegova temeljna glavnica v takih razmerah mogla kdaj povečati, je več kakor dvomljivo. Prej se moramo bati občutnega zvišanja prispevkov v sklad, kar bi pa pomenilo spet novo znižanje naših prejemkov.

L. A.: Osebna doklada upokojencev

Z datumom od 6. oktobra 1937. so bile izdane spremembe in dopolnitve k ureditvi o dokladi aktivnih državnih uslužbenecv, št. 37.500/I-1935, in odločba o zvišanju prejemkov uradniških pripravnikov in nagrad dnevniciarjev. S temi spremembami so bile osebne in rodbinske doklade aktivnih uslužbenecv (oz. prejemki uradniških pripravnikov in dnevniciarjev) zvišane, tako da so se jim vrnila tudi prejemki, katere so uživali pred redukcijo doklad v oktobru 1935. Niso se pa vrnila aktivnim uslužbencem rodbinske doklade za ženo, tudi se niso odpravili predpisi o omejitvi oz. znižanju prejemkov omoženih uslužbenk.

Upokojenci so bili lani oktobra izvzeti iz zvišanja doklad, ter so redukcije iz leta 1935. ostale še nadalje v veljavi. Edinole toliko se je uredba o

dokladi državnih upokojencev, št. 37.600/I-1935, popravila oz. dopolnila, da so se — enako kot aktivnim — zvišale rodbinske doklade za otroke na 140 din na mesec brez omejitve. Pač pa se je hkrati tudi poslabšala določba glede omejitve višine dohodka, kjer so bila za priznanje ugodnosti potrebna leta službe zvišana.

Od 1. novembra 1937. naprej imamo torej to abnormalno stanje, da se odmerja upokojencem osebna doklada še naprej po tabeli navedene uredbe iz leta 1935., ker je pač ta uredba in z njo tudi tabela iz 3. odst. čl. 6. ostala neizpremenjena v veljavi, dasi se je ustrezna tabela v uredbi za aktivne uslužbenke spremenila in so se njene postavke zvišale.

Iz tega nasprotujočega si stanja nastajajo spori, ker je pač ostal v ve-

ljavi še § 127. u. z., ki pravi, da gre upokojenemu drž. uslužbencu poleg pokojnine tudi osebna drag. doklada, ki se odmerja z istim odstotkom, kakor se mu odmeri pokojnina od plače. Za podlago se vzame osebna drag. doklada, ki je novemu upokojencu pripadala v času upokojitve. — Ker je torej doklada aktivnega uslužbenca od 1. novembra 1937. naprej zvišana, bi sledilo po logiki, da se mora upokojencu odmeriti osebna doklada od njegove zadnje aktivitetne osebne doklade — tako dobljeni zneski bi bili pa seveda višji, kot jih vsebuje še zmerom veljavna tabela iz uredbe o dokladih upokojencev št. 37.600/I-1935.

Ker finančno ministrstvo dosledno stoji na stališču, da je uporabljati še naprej tabelo iz 3. odst. čl. 6. uredbe za upokojence ne oziraje se na jasni predpis § 127. u. z., je že več upokojencev, katerim je bila odmerjena osebna doklada v času po 1. novembru 1937., zahtevalo, da se jim tudi osebna doklada določi z istim odstotkom kakor se jim je določila pokojnina (torej ob polnih letih s 95 %, sicer pa sorazmerno manj) in to od zadnje osebne doklade, ki so jo prejeli po 1. novembru 1937. v aktivni službi.

Ker so bile take vloge v nižjih instancah zavržene, pritožbo je na fin. ministrstvo odbilo, so razni upokojenci že vložili tožbe na državni svet. Te utemeljujejo z razlogi, kakor smo jih spredaj navedli. Sklicujejo se namreč na okoliščnosti, da je § 127. u. z. še nespremenjeno v veljavi in da je torej odmeriti osebno doklado v odstotkih od zadnje aktivitetne doklade.

Terjatve Drž. hipotekarne banke in prepovedi na službene prejemke

(Konec.)

Po zakonu o ureditvi uprave fondov je možna prepoved po njegovem čl. 59., po katerem: »ima mimo zastave nepremičnih posestev, kakor tudi ročne zastave, določene v prednjem členu, banka pravico, da se za izterjanje dolgovanege ji odplačila in glavnice posluži vseh drugih sredstev za zavarovanje.« Med sredstva za zavarovanje pride tudi prepoved, tako da je po tem predpisu mimo hipoteke ali ročne zastave možna tudi zastava, torej tudi prepoved na prejemke drž. uslužbenca — dolžnika banke. Toda prepoved je zavarovalno sredstvo, ki se redoma postavlja po sodni poti, a samó izjemoma in v posebnih primerih po upravni poti, kadar je dolžnik državni uslužbenec. Ker pa ne v čl. 59. niti v nobenem drugem predpisu tega zakona ni določeno postavljanje prepovedi po upravni poti pri dolžniku — državnem uslužbencu, je jasno, da se tudi v takem primeru prepoved, kakor v

že uredba o drag. dokladih drž. upokojencev od 14. marca 1932., št. 11.330/I, določa v 8. členu, 1. odst., da gre osebnim upokojencem osebna draginska doklada v vsakem primeru po istem odstotku kot pokojnina, in da je vzeti za podlago osebno drag. doklado, ki jim je pripadala ob upokojitvi. V ustreznem členu zadnje uredbe, št. 37.600/I-1935, je pa to sklicevanje na § 127. u. z. gotovo namenoma izpuščeno, ker je že besedilo uradniškega zakona zadosti jasno, tako da ga ni treba posebej ponavljati. Člen 6. te uredbe je kvečjemu mogel določiti znižanje osebne doklade upokojencem v tem namenu, da s tem znižanjem uredi in izenači osebno doklado teh do oktobra 1935. upokojenih uslužbenecv z višino osebnih doklad, ki so se hkrati predpisale aktivnim uslužbencem, to pa v sorazmerno enako znižanih zneskih.

Sicer bi pa tudi, če bi stališče finančnega ministrstva obveljalo, v praksi prišlo do tega, da upokojenci ne bi po upokojitvi prejeli 95 % celotnih zadnjih prejemkov, kar jim jamči § 127. u. z., temveč v nekih primerih znatno manj, ponekod komaj dobrih 90 % zadnjih prejemkov. To bi pa ne le nasprotovalo zakonu, temveč bi bilo tudi socialno nepravilno. Zato je ta izpodbijana razlaga in praksa gotovo nevdržna.

O uspehu omenjenih tožb na državni svet (kakor smo poučeni gre za precejšnje število) bomo takoj poročali v vednost in ravnani drugih upokojenih tovarišev, ki so v enakem položaju.

vsakem drugem, postavlja po redni, torej sodni poti.

Po povedanem v zakonu o ureditvi uprave fondov za primer, če je dolžnik banke drž. uslužbenec, ni možnosti za postavitve prepovedi po upravni poti za izterjanje terjatve banke. Ker pa take možnosti ni, kakor spredaj povedano, niti po 2. odst. § 264. u. z., pomeni to, da se za tako terjatve ne more postaviti prepoved po upravni poti.

Oziraje se na prednje ugotovitve je splošna seja državnega sveta od 31. maja in 3. junija 1938. pod št. 15.075/38 izdala tole

ODLOČBO

o razumevanju 2. odst. § 264. u. z. v zvezi čl. 117., lit. e), zakona o ureditvi uprave fondov:

»Za izterjanje terjatev Državne hipotekarne banke se ne more postaviti prepoved na prejemke drž. uslužbenca po upravni poti in na način, določen v 2. odst. § 264. urad. zakona.«

Pokojnine železn. staroupokojencev

Na zadnjem letnem obnem zboru organizacije upokojenih železničarjev drž. železnic v Zagrebu so obravnavali razna vprašanja, ki se tičejo poglavitnih življenjskih interesov železniških upokojencev, zlasti staroupokojencev. Obsežno poročilo je podal dosmrtni častni predsednik društva Mate Kiš, ki je uvodoma naglasil, da tudi to zborovanje, štirinajsto po vrsti, kliče odločujoče činitelje na pomoč, da se položaj železniških upokojencev kar najhitreje pravično uredi. Društvo ima zdaj nad 1950 članov, ki se živahno zanimajo za delovanje organizacije.

Poglavitna prizadevanja društva so šla za tem, da se uredijo in izenačijo pokojnine železničarjev, ki so upokojeni po starih zakonih in ki prejemajo

tako nizke pokojnine, da se ne morejo ne sami ne družine niti najskromneje preživljati. Navedel je, da je prometno ministrstvo letos že določilo znesek 18 milijonov dinarjev za delno povečanje teh najskromnejših pokojnin. Ta ureditev se pa ni mogla izvesti, ker finančno ministrstvo nanjo ni pristalo, češ da je v njegovem delokrogu štirikrat toliko enakih upokojencev, katerim ni mogoče urediti na enak način pokojnine.

Po daljših obravnavanjih in skupnem delovanju vseh organizacij železniških upokojencev, je bilo zagrebškemu društvu naročeno, naj izdela statiko o železniških staroupokojencih in njihovih prejemkih. Iz teh podatkov je videti, da je danes še približno 8000 že-

lezniških staroupokojencev, vseh državnih upokojencev s pokojninami po starih zakonih pa približno 22.000 v vsi državi. Za vsaj delno zvišanje njihovih pokojnin bi bilo treba približno 150 milijonov dinarjev na leto.

Statistike teh staroupokojencev in njihovih društev ter razvrstitev istih po kategorijah in strokah, zagrebško društvo še ni dokončalo; ko bo to delo opravljeno, bo mogoče stopiti pred odločujoče kroge s točnimi podatki in natančno izdelanimi zahtevami. Že letošnje poletje je pa ista organizacija

v imenu vseh ostalih društev železniških upokojencev predložilo spomenico odločilnim faktorjem, ki so obljubili, da bo še letos dokončno urejeno to vprašanje, ki se nereseno vleče že skoraj dvajset let. Pri tem so na zborovanju poudarjali, da bi se to vprašanje dosti lažje uredilo, če bi tudi vsa druga upokojevska društva složno nastopala. Zato bi bilo treba predvsem ustanoviti Zvezo društev upokojencev državnih železnic, ki naj bi bila vrhovno in osrednje zastopstvo vseh upokojenih železničarjev v državi.

En-Ko, Ljubljana:

Cene rastejo

Narodna banka prinaša v svojih mesečnih pregledih o razvoju našega gospodarstva indekse cen. Ti indeksi kažejo, da cene raznih produktov vztrajno rastejo.

Splošni indeks cen na veliko je znašal lanske leto meseca maja 72,6, letos meseca maja pa že 80,1. Istotako kot splošni indeks cen na veliko se je dvignil tudi splošni indeks cen na drobno. Tako n. pr. je znašal ta indeks za Ljubljano v maju lanskega leta 85,5, letos pa 90,30. Posebno občutno je poskobil indeks poljskih pridelkov, ki je bil lanske leto maja še 69,8, letos pa že 90,7. V tem indeksu pridejo zlasti do izraza visoke cene žita. Pšenica se je dvignila v Vojvodini od 180 na 240 dinarjev za metrski stot. Boljša moka se je v nadrobni prodaji podražila za okrog 25 %; pri slabših vrstah moka pa je povišanje še občutnejše. Cena črnemu kruhu je bila v Ljubljani do maja din 3,50, danes stane din 4,40. Pred dvema letoma je notirala v Novem Sadu pšenična moka 0 gg okrog 2 din za kilogram, danes pa stane din 3,55.

Vzporedno s podražitvijo kruha gredo — kot že navedeno — tudi cene drugih življenjskih potrebščin stalno navzgor, tako da lahko trdimo, da je celotni obseg podražitve življenjskih potrebščin v primeri z letom 1935. dosegel že 20 odstotkov.

Nobenih znamenj pa ni, da bi se ta razvoj navzgor že bližal svojemu koncu.

Na tem mestu smo že opetovano naglašali in dokazovali, da so morali javni nameščenci in upokojenci celo pred redukcijo draginskih doklad iz leta 1935. shajati s podpoprečnimi prejemki. Zaradi tega tudi samo delno povišanje prejemkov od 1. novembra 1937., katerega pa upokojenci sploh niso deležni, ni moglo ustvariti potrebnega ravnotežja v družinskih proračunih javnih nameščenec, tem manj, ker so se cene življenjskih potrebščin stalno dvigale in gredo — kot vidimo — še vedno navzgor.

Javnim nameščencem in upokojencem pač nikdo ne more odrekati uvidevnosti in smisla za potrebe države. Dokazali so že, da znajo doprinesati žrtve. Če so pa spriči rastoče dragine zaskrbljeni in gledajo s strahom v bodočnost, naj se jih ne smatra za nadležne. Neradi odkrivajo svoje gorje...

(»Glasnik železniških činovnika«, Zagreb.)

Obleke kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J O S. R E I C H.

Težnje zvaničnikov fin. kontrole

XIX. kongres »Združenja zvaničnikov finančne kontrole kraljevine Jugoslavije« je zasedal v dneh 14. in 15. avgusta v Splitu, obravnaval podrobno vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo službe, stroke in uslužbencev fin. kontrole, in ugotovil naslednje:

1. Da je sedanje socialno in gmotno stanje zvaničnikov fin. kontrole zelo slabo in nevzdržno in da se je to stanje še bolj poslabšalo zaradi podraženja življenjskih potrebščin; to tudi zato, ker je služba fin. kontrole izključno terenskega značaja, radi česar se zvaničnikom povečajo izdatki za življenje in delo na terenu, kjer so ločeni od družin, medtem ko za to svojo hudo in naporno terensko službo ne prejema nobene posebne odškodnine.

2. Da je to slabo gmotno stanje pripeljalo zvaničnike fin. kontrole do prezadolžitve in preti nevarnost, da se pojavi vprašanje njihove vestnosti in uspešnosti v opravljanju službe.

3. Kongres zato tudi to pot prosi in apelira na pristojne činitelje, da se vendar že enkrat uvidi popolna upravičenost vseh dosedanjih zahtev Združenja zvaničnikov fin. kontrole in da se to stanje končno popravi.

4. Kongres ugotavlja tudi to, da so pristojni činitelji prelahko prešli preko

vseh naših dosedanjih upravičenih zahtev in da glede istih niso nič ukrenili, kar naj bi bilo popravilo ta slabi položaj.

Z ozirom na novo nastalo stanje v našem ministrskem oddelku za fin. kontrolo je kongres izrazil svoje globoko prepričanje, da se bo potrebam zvaničnikov fin. kontrole v prihodnje posvetilo več skrbi in več pozornosti, ter je zato soglasno sklenil in sprejel tole

r e s o l u c i j o :

Hitro naj se izda nameravani zakon za fin. kontrolo, s katerim naj se izgradi sodobna strokovna služba in popravi socialno-gmotni položaj uslužbencev fin. kontrole do potrebne stopnje, t. j. do višine njihovega življenjskega standarda, to pa sorazmerno z obsegom in težo njihovih težkih dolžnosti.

Kongres je v ta namen, da bi olajšal posel pristojnim, izkoristil dolgotrajne praktične izkušnje uslužbencev fin. kontrole, in izdelal predlog zakona za fin. kontrolo.

Kongres je ob izdelavi tega zakonskega predloga imel pred očmi in zajel samo tisto, kar imajo že dolgo vrsto let najsorodnejše stroke (policijsko-izvršni uslužbenci, orožništvo in prometno vozno osebje).

»Poročnik,« je dejal, »tu je brzjavka generala de Lacèrea, ki bo izgubljen, če mu ne pridemo jutri ob sončnem vzhodu na pomoč. Je v Blainvilleu, osem milj od tod. Ko se zmračí, boste odšli s tri sto možmi, ki jih boste razpostavili vzdolž vse poti. Dve uri kasneje odrinem za vami. Skrbno pregledjte vso pot; bojim se, da zadenemo ob sovražnikovo divizijo.«

Hudo je zmrzovalo že ves teden. Ob dveh je začelo snežiti; zvečer je bila že vsa zemlja pokrita s snegom in gosti beli vrtinci so zakrivali tudi najbližje predmete. Ob šestih je oddelek odrinil.

Dva moža sta kot izvidnika sama korakala kakih tri sto metrov pred drugimi. Nato je prišlo krdelce desetih mož, ki mu je zapovedoval poročnik sam. Ostanek se je pomikal za njim v dveh dolgih vrstah. Tri sto metrov ob boku male čete sta na levi in na desni korakala v presledkih po dva in dva vojaka.

Sneg, ki je neprestano padal, jih je posipal z belim prahom v mraku; ni se jim tajal na oblekah, tako da so se, ker je bila noč jako temna, komaj odražali od blede uniforme pokrajine.

Josip Purkhart, Maribor:

Organizacija upokojencev v Mariboru

Poročilo o nadaljevanju izrednega občnega zbora »Društva jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru« dne 25. septembra 1938. v Narodnem domu v Mariboru.

Ta občni zbor je bil sklican na zahtevo 51 članov v smislu § 17. društvenih pravil po pristojnem policijskem oblastu v Mariboru, ter je imel po razpisu v časopisih in prijavi na policijo samo eno točko dnevnega reda, namreč: **glasovanje o združitvi ali nezdružitvi našega društva z ljubljanskim društvom državnih samoupravnih upokojencev.**

Ker ob določeni uri ni bil navzoč predsednik in nobeden od podpredsednikov, je izredni občni zbor vodil odbornik g. Josip Purkhart (3. odst. § 16. pravil).

Po pozdravu je občni zbor zaradi odsotnosti tajnika izvolil za zapisničarja g. podpolkovnika v p. Franca Cvirna, za overovatelja zapisnika pa gg. Ivana Humra in Hinka Breganta. — Nato je javil predsedatelj, da občni zbor po 2. odstavku § 16. pravil ni sklepčen, ker ni navzoča $\frac{1}{4}$ članov, in da se bo zaradi tega pol ure pozneje vršil drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki pa bo po citiranem členu pravil sklepčen ne glede na število udeležencev.

Po polurni prekinutvi se je občni zbor pričel. Predsedatelj je javil, da je bil ta izredni občni zbor sklican na zahtevo članov, ki so s posebno vlogo prosili za razpis istega. Zaradi te vloge je bil dne 1. septembra t. l. pozvan predsednik društva na policijo, a namesto njega sta prišla oba podpredsednika gg. Vrtnjak in dr. Žmavc. Ta dva sta se na policiji zavezala, da bosta sklicala izredni občni zbor za 25. septembra 1938., kajti drugače bi se bila ta naloga poverila predlagateljem.

Predsedatelj je ugotovil, da je bil dan izrednega občnega zbora kot nadaljevanje dne 31. julija 1938. prekinjenega izrednega zbora pravilno razglašen po časopisju in tudi pravočasno prijavljen policijski oblasti, torej pravilno sklican v smislu §§ 16. in 17. društvenih pravil. Nato pa je ugotovil predsedatelj, da je društveni odbor dne 23. septembra t. l. **na lastno pest brez sporazuma in obvestila predlagateljev razglasil po časopisju, da se občni zbor dne 25. septembra ne more vršiti in da se preloži na dan 9. oktobra 1938.** Te pravice ni imel odbor. Ta preložitve je torej neveljavna, ker je bila izvršena samovoljno proti željam, zahtevam in intencijam velike večine članstva. Zaradi tega so predlagatelji sklenili, da se diktatu društvenega odbora ne uklonijo, ker je jasno, da hoče odbor s tem samo zavlačevati odločitve o glasovanju. Sklicatelji so vztrajali na tem, da se izredni občni zbor vrši 25. septembra 1938.

Nato je predsedatelj ponovno pojasnil, da je na dnevnem redu samo glasovanje, in prosil za zadevni predlog. Član g. Rajšp stavi predlog, da se naj izvrši združitve mariborskega društva z ljubljanskim in da se naj glasuje z dviganjem rok; predsedatelj je dal ta predlog na glasovanje. Predlog je bil sprejet z veliko večino glasov.

Potem je predsedatelj izjavil, da bo po en izvod zapisnika predložil predsedstvu društva, mestni policiji in predsedstvu ljubljanskega društva.

Član g. Jare predlaga, da se naj izvoli šestčlanski odsek za izvršitev združitve obeh društev. Predlog pa je bil odklonjen, ker ta točka ni bila na dnevnem redu in se zaradi tega o tem ne more sklepati. — Ker se k tej točki nikdo ni več oglasil, je zaključil predsedatelj zborovanje s pripombo, da se je isto izvršilo z izrečnim dovoljenjem policijske oblasti.

Zapisnik o tem občnem zboru vsebuje še sledeči dodatek:

Ker predlog člana g. Jareta, da naj se izvoli 6 članski odsek za izvršitev združitve obeh društev, ni mogel biti sprejet na občnem zboru, ker ta točka ni bila na dnevnem redu, zahtevajo sklicatelji kot izvršitelji sklepov občnega zbora v imenu velike večine članov mariborskega društva, da:

1. društveni odbor mariborskega društva pravočasno ukrene vse potrebno, da bo 1. januarja 1939. moglo začeti poslovati preustrojeno banovinsko društvo v Ljubljani kakor tudi avtonomna podružnica v Mariboru;

2. ljubljansko društvo se naproša, da iz istega razloga in v isto svrhu pravočasno ukrene vse potrebno, zlasti da čimprej izpremeni pravila; v teh naj bo zajamčena avtonomija mariborske podružnice na tak način, da zadevnih določil ne bodo mogli občni zbori izpreminjati brez sporazuma z mariborsko podružnico;

3. da nas ljubljansko društvo v smislu dogovora že od danes naprej zastopa pri vseh akcijah »na zunaj«;

4. ako bi mariborski društveni odbor ne hotel priznati veljavnosti tega občnega zbora in bi še nadalje deloval proti združitvi, ki jo zahteva večina članstva, zahtevajo predlagatelji in izvršitelji tega občnega zbora, da banovinsko društvo v Ljubljani takoj izvede § 18. svojih pravil in ustanovi v Mariboru svojo podružnico, kateri bodo takoj začeli pristopati člani mariborskega društva. *

Tako se glasi poročilo našega spoštovanega g. dopisnika, v dnevnikih smo pa začetek oktobra mogli brati sledeče pojasnilo, ki predstavlja zadevo v docela drugačni luči. Obvestilo se glasi:

»Društvo državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru obvešča svoje člane, da se izredni občni zbor zaradi glasovanja o morebitni združitvi našega društva z ljubljanskim društvom upokojencev ne bo vršil tudi ne 9. oktobra, temveč šele potem, ko bo ukinjen ministrski odlok št. 35.653 z dne 24. septembra zaradi prepovedi shodov in zborovanj. O zborovanju bomo člane še pravočasno obvestili po časnikih — Predsedstvo.«

Poravnajte naročnino!

Guy de Maupassant:

Ženitev poročnika Laréja

Precej ob začetku vojne je poročnik Laré vzel Prusom dva topa. General mu je dejal: »Hvala, poročnik«, in mu je dal križec častne legije.

Ker je bil prav tako razumen kakor hraber, pretkan, iznajdljiv, poln zvijač in domislic, so mu zaupali kakih sto mož in uredil je razvidniško službo, ki je med umikom večkrat rešila armado.

Toda kakor morje, ki se razlije preko nasipov, se je širil vdor vzdolž vse meje. Bili so to veliki človeški valovi, ki so sledili drug drugemu in brizgali okrog sebe pene marodérjev. Brigada generala Carrela, ločena od svoje divizije, se je neprestano umikala, se borila dan za dnem, toda ostala skoro nedotaknjena, kar je bilo zahvaliti čuječnosti in naglosti poročnika Laréja, ki je bil videti hkrati povsod, ki je preprečeval vse sovražnikove nakane, mešal njihove zvijače, zavajal njihove ulance na stranpota, pobijal prednje straže.

Neko jutro ga je dal general poklicati.

Od trenutka do trenutka so postali. Tedaj se ni slišalo nič drugega kakor tisto neopisljivo šuštenje snega, ki pada, ki je bolj občutek kakor šum, zlonosno in nejasno mrmranje. S pridušenim glasom izdano povelje so izročali drug drugemu, in ko je četa spet krenila na pot, je zapustila za seboj nekakšno belo prikazen, stoječo v snegu. Bili so to živi člani verige, ki naj varuje armado.

Izvidniki so zadržali korake. Pred njimi se je dvigala neka stvar.

»Na desno se držite,« je dejal poročnik, »to je Ronfijski gozd; grad leži bolj na levi.«

Kmalu je zakrožila beseda: »Stoj!« Oddelek se je ustavil in čakal na poročnika, ki je v spremstvu samó desetih mož šel na poizvedovanje prav do gradu.

Pomikali so se naprej, plazeč se pod drevjem. Nenadoma so obstali vsi negibni. Strahotna tišina je zaplavala nad njimi. Nato je čisto blizu, jasen tenek glasek, počjoč in mlad, prekinil gozdni molk. Dejal je: »Oče, izgubila se bova v snegu. Nikoli ne prideva v Blainville.«

Krepkejši glas je odgovoril:

»Nič se ne boj, hčerkica, poznam pokrajino kakor svoj žep.«

Poročnik je zašepetal nekaj besed in štirje možje so odšli brez šuma, podobni sencam.

Nenadoma je planil v noč oster ženski krik. Pripeljali so dva ujetnika: starca in deklico. Poročnik jih je izpraševal, ves čas po tihem.

»Vaše ime?«

»Pierre Bernard.«

»Vaš poklic?«

»Ključar pri grofu de Ronfi.«

»Je to vaša hčerkica?«

»Je.«

»Kaj dela?«

»Perilo nadzira v gradu.«

»Kam gresta?«

»Na begu sva.«

»Zakaj?«

»Dvanajst ulancev je prišlo nocoj tod mimo. Ustrelili so tri čuvaje in obesili vrtarja; zbal sem se za otroka.«

»Kam gresta?«

»V Blainville.«

»Zakaj?«

»Ker je tam francoska vojska.«

Vestnik

Spomini na zedinjenje. Že zadnjič smo objavili prošnjo in poziv vsem tovarišem, ki so pred 20 leti bili priče prevrata in prevzema oblasti, naj nam pošljejo primerne krajše ali daljše članke, ki bodo vsebovali najzanimivejše spomine na lastna doživljanja ob času zedinjenja. Za narodni praznik dne 1. decembra nameravamo namreč izdati posebno številko lista, posvečeno dvajsetletnemu jubileju naše države. Prosimo vse, ki nameravajo ustreči naši prošnji, naj nam sestavke pošljejo kar najprej, najkasneje pa do 10. novembra, da bo mogoče gradivo pravočasno urediti in pripraviti za tisk. Upamo, da se bo odzvalo kar največ tovarišev, aktivnih in upokojenih, tako da bo celotna slika popolna in točna.

Spet nov grob. V Ptujju je dne 6. oktobra umrl za kapjo naš zvesti naročnik, upok. sodni nadficial Jakob Srebotnik. Dočkal je častitljivo starost 81 let. V Ptujju je bil skoro 20 let ravnatelj zemljiške knjige. Blagi pokojnik si je pridobil med stanovskimi tovariši in tudi med vsemi, ki so ga sicer poznali, veliko število prijateljev, ki so ga spoštovali zaradi njegovega plemenitega značaja. Zapustil je vdovo in dvoje otrok. Njegov pogreb je pokazal, kako je bil priljubljen. Mnogoštevilni znanci in prijatelji ohranijo pokojnika v najlepšem spominu.

Prijateljem lista! V mnogih javnih lokali, kakor so kavarne, gostilne, razne čakalnice pa tudi čitalnice, še nimajo našega lista. Prosimo vse naše prijatelje, naj nam sporoče naslove takih lokalov, kjer se redno zbirajo drž. uslužbenci in upokojenci in ki še nimajo našega lista, da jim ga pošljemo na ogled. V vse lokale, kamor stalno zahajajo aktivni ali upokojeni drž. uslužbenci, spada tudi »Naš Glas«, ki je edino slovensko skupno glasilo vsega uradniškega stanu.

Prejemki v 13. mesecu po napredovanju. Znano je, da določa § 263. u. z., da morajo drž. uslužbenci na nove višje prejemke po napredovanju čakati 12 mesecev, po § 134. u. z. gre pa še razlika prvega meseca (torej dejansko trinajstega) v uradniški pokojninski sklad. Ker se odbitki, zlasti uslužbenški davek in 1%-ni izredni prispevek, računajo vselej od predpisane in

v plačilnem seznamu vnešenega skupnega zneska službenih prejemkov, ne pa od dejanske izplačane vsote, se lahko zgodi, da uslužbenec za trinajsti mesec po napredovanju v višjo skupino ali po priznanju višjega periodskega povška, prejme še nekaj manj kakor dotlej. To iz razloga, ker se mu odtegne davek že od višjih prejemkov, da si se mu ta mesec še ne izplačajo, ker gre celotni povšek tega trinajstega meseca v pokojninski sklad.

Sprejemanje v finančno računsko službo. Na razna vprašanja pojasnjujemo, da je že dve leti tega, kar je finančno ministrstvo določilo, da se za uradniške pripravnike računske stroke v resorcu fin. ministrstva sprejemajo samo osebe, ki so bile kot dnevničarji-zvaničniki zaposlene vsaj leto dni v računski službi, a sicer izpolnjujejo vse predpise za sprejem uradnikov. Prvenstveno se pa izmed takih dnevničarjev sprejemajo za računsko uradniško službo absolventi državnih trgovskih akademij. S tem določilom je v praksi nemogoče sprejemati za fin. računske pripravnike osebe, ki niso bili dnevničarji v računski službi vsaj leto dni.

Eno samo mizo...! »Ljudje, ki prihajajo iz inozemstva, nam pripovedujejo (piše »Jugoslovenska p. t. t.«) in mi jim verjamemo, da tam v velikih množinah razdeljujejo knjige, brošure, slike, lepake in drugo propagandno gradivo, ki vabi tujce, naj kot turisti obiščejo naš sinji Jadran. O umestnosti takega delovanja ne bomo niti za trenutek dvomili. Toda naj nam kdo veruje ali ne, na našem sinjem Jadranu so pošte, ki nimajo niti mize, na kateri bi se razdelila pošta tistim, ki prihajajo ponjo. Nejeverne Tomaže prosimo, naj tudi oni ne dvomijo o tem, ker tako je n. pr. na pošti v Kraljevi, kjer p. t. t. osebe razdeljuje dospelo pošto po tleh, ker nima mize. Razdelitev prispelne pošte se opravlja tako, da vse došlo gradivo razsujajo po tleh, nato vsi ob strani počenejo in tako razdeljujejo pošto. Za ta posel bi zadostovala ena sama miza, toda te ni, gotovo pa ta miza niti toliko ne velja, kolikor plačajo enemu samemu raznašalcu propagandnega gradiva v inozemstvu za pol dne dela, medtem ko pri nas osebe opravljajo svoj posel dan za dnem čepe.«

Iz organizacij

Poštni uradniki intervenirajo. Zastopniki Združenja uradnikov p. t. t. stroke so izročili poštному ministru predlog osnutka novega pravilnika o delovnem času pri pošti, telegrafu in telefonu. Poštni minister je prevzel osnutek z izjavo, da bo ob končni redakciji pravilnika vnovič zaslišal zastopnike organizacije. Obvestil je tudi odposlanstvo, da je vzel v svoj predlog proračuna tudi mnoge predloge navedene organizacije. Zlasti je upošteval predloge o napredovanjih, o ustanovitvi novih uslužbenških mest, novi krediti so določeni tudi za izboljšanje poštne prometa in za boljše nastanitev poštne uradov. O redukciji ženskega osebja je izjavil poštni minister, da je pri pošti še premalo uradništva, tako da o znižanju ne more biti govora. Pač pa so se zbirali podatki o uslužbenkah zato, da se ugotovi, ali je med ženskim osebjem znatnejše število takih, ki so gmotno popolnoma zavarovane, tako da jim z eks-

stenečnega stališča službeni dohodki niso neobhodno potrebni.

Zgodovina delovanja UJNZB. Ljubljanski oblastni odbor te organizacije namerava zbrati vse mnogoštevilne spomine na razvojno pot organizacije v celoto, ki naj nazorno pokaže, kako se je združenje razvijalo od prvih početkov do danes. Zato namerava zbrati med članstvom vse gradivo, ki bi moglo priti v poštev za to zbirko, zlasti časnike in druge tiskovine, fotografije, slike in ostalo.

Novo železničarsko društvo. Na ozemlju železniškega ravnateljstva v Sarajevu pripravljajo ustanovitev Združenja železniških obrtnikov, ki naj bi delovalo po vsej državi. Utemeljitelji nove organizacije žele stopiti v zvezo z drugimi železničarskimi društvi, ki delujejo na strokovni podlagi. Tako bi polagoma prišlo do prepotrebne skupne organizacije, zveze vseh železničarskih strokovnih društev.

Upokojenec

Prijave za doklade. Kakor vsako leto je bilo tudi letos treba v času od 1. do 15. oktobra vložiti prijave za doklade. Kdor navzlic temu prijave ni vložil pri finančni direkciji, naj to takoj in brez odlašanja vsaj zdaj stori, ker mu sicer za prihodnji

mesec doklada ne bo nakazana. Zamudnike opozarjamo, da morajo te prijave vlagati vsako leto v označenem času vsi upokojenci, upokojenke in sirote brez izjeme. Prijavni obrazci se dobe po trafikah in stanejo po 1 din komad.

»Poznate pot?«

»Natanko.«

»Dobro, pojdita z nami.«

Združili so se spet s četo in pot preko polja se je nadaljevala. Starec je brez besed korakal ob poročnikov strani. Zraven njega je stopala hčerka. Kar naenkrat se je ustavila.

»Oče«, je rekla, »tako trudna sem, da ne bom mogla več daleč.«

Sesedla se je. Trepetala je od mraza in zdelo se je, da bo kar umrla. Oče jo je hotel nesti. Bil je prestar in preslaboten.

»Ljubi moj poročnik,« je dejal iht, »na poti bi bila vašemu pohodu. Francija pred vsem! Pustite naju.«

Častnik je izdal neko povelje. Nekaj mož je odšlo. Vrnili so se z odsekanimi vejami. Nato so v trenutku spletli nosilnico. Vsa četa jih je bila dohitela.

»Tukaj je ženska, ki umira od mraza,« je dejal poročnik. »Kdo bi ji dal svoj plašč, da jo pokrijemo?«

Dve sto plaščev so pričeli odpenjati.

»Kdo jo hoče zdaj nositi?«

Vse roke so se ponudile. Mlado dekle so zavili v topli vojaški plašč, jo rahlo po-

ložili na nosilnico, nato so jo štiri krepka ramena odnesla; in kakor kraljica iz Jutroveda, ki jo nosijo sužnji, so jo namestili v sredo čete, ki je krenila na pot močnejša, pogumnejša, bolj vesela, ogreta zaradi bližine ženske, ki je dala že toliko vzvišenega navdiha in poleta stari francoski krvi.

Čez dobro uro so se ustavili vnovič in vse je pleglo po snegu. Tam doli, sredi ravnine se je premikala velika črna senca. Bilo je kakor fantastična prikazen, ki se je zdaj zvijala kakor kača, nato se je nenadoma stisnila v kroglo, se vrtoglavo zaganjala, se ustavljala in se brez prestanka spet poganjala. Šepetaje so krožile zapovedi med vojaki. Zdaj pa zdaj se je narahlo zaslišal suh kovinski pok. Blodeča prikazen se je nenadoma približala in videli so, kako se bliža v divjem diru, drug za drugim, dvanajst ulancev, zgubljenih v temni noči. Strahoten blesk jim je nenadoma razkril dve sto mož, ležečih pred njimi. Nagel pok se je izgubil v molčečem snegu in vseh dvanajst je padlo s konji vred.

Dolgo so čakali. Nato so krenili spet naprej. Starec, ki so ga bili našli, jim je služil za vodnika.

Gluhih orehov ne poznamo od zunaj

Pri žitni kavi tudi ne vidimo od zunaj, ali so zrna samo navadno žgana škrobovina ali polni praženi slad. Pri Kneippovi se pa lahko zanesemo, da ima vsako zrnce v sebi dragoceno praženo sladno jedro, ki je tisto, kar daje kavi iz Kneippove tako dober in zrnati kavi podoben okus.

Kneippova SLADNA KAVA

Upokojenim tovarišem! Tudi vsem našim upokojenim tovarišem velja prošnja uredništva, naj pošljejo za spominsko številko našega lista, ki izide 1. decembra, kar največ zanimivih spominov na svoje doživljanje ob prevratu pred 20 leti. Dobro bi došle uredništvu tudi krajše črtice in spomini, ki bi povezani z drugimi, podali najvernejšo sliko tedanjih časov. Zato prosimo uredništvo vnovič vse upokojence, naj se odzovejo prošnji, objavljeni v zadnji številki, in naj pošljejo vse, kar mislijo da spada v ta okvir. Prošnja velja enako vsem upokojenim tovarišem — ne glede na stroko in na čin. Uredništvo pričakuje, da ta ponovljena prošnja ne bo zaman. Prispevki naj se pošljejo čimprej, a najkasneje do 10. novembra uredništvu »Našega Glasu«.

Izplačevanje pokojninskih nakaznic. Poštna direkcija v Ljubljani je razglasila: Pošte imajo nalog, da pokojninske čekovne nakaznice dostavijo državnim upokojencem trikrat v roku treh dni brez obvestila v stanovanju prejemnika. Če je pa ta poskus brezuspešen, potem morajo pošte neizplačane nakaznice vrniti poštni hranilnici. Pošte brez pismenega dovoljenja nakazovalca (t. j. finančne direkcije) ne smejo nakaznic te vrste izločevati od predpisane dostave, še manj pa jih pošiljati za naslovnikom. Vsako spremembo bivališča, četudi je samo začasna, ter željo, da se nakaznice izplača izven predpisanega termina, je tre-

ba brezpogojno javiti finančni direkciji, ne pa poštam.

Poškodbe v službi in pokojnina. Večkrat je že prišlo do sporov, ki so se končali pred državnim svetom, o tem kdaj gre družini državnega uslužbenca, ki se je pri izvrševanju službe tako hudo ponesrečil, da je zaradi poškodbe umrl, pravica, da se ji prizna za odmero rodbinske pokojnine še 10 let službe preko dejanske odsluženih let. V § 146. u. z., ki obravnava to vprašanje, je določeno namreč, da »se sme« njegovi družini priznati teh 10 let vplačevanja več, ni pa odrejeno, da se jim ta leta morajo priznati, kakor to uslužbenci in njihove družine mislijo. Upravna oblastva stoji namreč na stališču, da je priznanje teh 10 let za pokojnino predmet svobodne presoje odločujočega oblastva, tako da proti odklonilni odločbi vrhovne upravne instance dotične stroke dejansko ni nobenega leka. Tudi praksa državnega sveta se v tem pogledu strinja z naziranjem upravnih oblastev, zaradi česar državni svet take tožbe redno zavrača z utemeljitvijo, da proti odločitvi, ki temelji na svobodni presoji oblastva, ni pravnega sredstva. — Bilo bi nujno potrebno, da se ob prvi novelizaciji uradniškega zakona popravi tudi besedilo § 146. tako, da bo vsaj v primerih, kjer je očitno podana vzročna zveza med poškodbo v službi in uslužbenčevo smrtjo, družini priznanje 10 let več za pokojnino, zajamčeno z zakonom.

Po svetu

Zvišanje prejemkov drugod. Že lani so norveški železničarji dosegli, da so jim priznali posebno draginjsko doklado, ki je znašala za poročene 5 do 10 % celotne plače oz. pokojnine, za samce pa tretjino tega zneska. Zaradi nadaljnega naraščanja draginje je norveški parlament sklenil, da dobe železničarji na Norveškem letos še posebno doklado, ki znaša približno 3 do 6 % temeljnih prejemkov. Vsem staroupokojencem so pa dosedanje doklade zvišali za polovico. — Tudi na Danskem so železničarjem zvišali prejemke. Danski parlament je sprejel predlog, da se povišajo železničarske plače približno za 8 %. — Na Francoskem zahtevajo železničarji zvišanje prejemkov v enaki meri, za kolikor se je vrednost franka zadnji čas znižala. Upati je, da bodo uspeli s svojimi zahtevami.

Mednarodna zveza poštarških človekoljubnih organizacij. Lani je bila v Parizu ustanovljena Mednarodna zveza društev za vzajemno pomoč p. t. t. uslužbencev. Predsedništvo te organizacije je v Parizu, tajništvo pa v Pragi, kjer je bil tudi letošnje poletje ustanovni občni zbor. Udeležili so se ga zastopniki poštnih uslužbencev iz Francoske, Češkoslovaške, Norveške, Belgije, Holandske in Romunije. Iz tajniškega poročila sledi potreba, da se zdravilišča in okrevališča poštarških organizacij internacionalizirajo, tako da bodo dostopna tudi članom organizacij iz drugih držav. Z združenimi silami bi se moglo dosti več doseči, zato je ta Mednarodna zveza nujno potrebna. Zveza ima doslej približno 230.000 članov. Svoj pristop so razen že navedenih prijavile tudi organizacije poštnih uslužbencev iz Anglije, Bolgarske in Litve. Za-

katerega so bili srečali ponoči. Takoj, ko je poročnik vstopil, ga je prijel general za roko in se obrnil k neznanecu:

»Dragi grof,« mu je rekel, »glejte, to je mladenič, o katerem ste mi pravkar pripovedovali; eden mojih najboljših častnikov.«

Nasmehnil se je, in tiše povzel:

»Najboljši.«

Nato se je obrnil k presenečenemu poročniku in mu je predstavil grofa de Ronfi - Quedissac.

Starec ga je oboroč prijel:

»Ljubi moj poročnik,« je rekel, »rešili ste moji hčeri življenje in samó eno sredstvo imam, da se vam zahvalim... čez nekaj mesecev mi boste prišli povedat... če vam je všeč...«

Leto dni kasneje, točno istega dne, je v cerkvi Sv. Tomaža Akvinskega vzel kapetan Laré za ženo gospodično Luizo Hortenzo Genovefo de Ronfi - Quedissac.

Prinesla mu je šest sto tisoč frankov dote in je bila, so pravili, najlepša nevesta, kar so jih bili videli tisto leto.

Končno jim je zaklical zelo oddaljen glas: »Kdo tam?«

Drugi bližji je odgovoril z geslom.

Še so čakali; pričelo se je pogajanje. Prenehalo je snežiti. Mrzel veter je pometel oblake in za njimi so še više zablistele neštete zvezde. Začele so bledeti in nebo je na vzvodu postajalo rožnato.

Štabni častnik je prišel sprejet oddelek. Toda, ko je vprašal, koga nosijo na nosilnici, se je ta zganila; dvoje ročic je privzdignilo velike sinje plašče in vsa rožnata kakor zora, z očmi jasnejšimi kakor so bile pravkar izginule zvezde, s smehljajem, ki je osvetljeval obraz kakor prihajajoči dan, je odgovorilo drobno lice:

»Jaz sem, gospod.«

Vojaki so ponoreli od veselja, ploskali in odnesli mlado dekle zmagoslavno prav v sredo taborišča, ki je zgrabilo za orožje. Kmalu nato je prišel general Carrel. Ob devetih so Prusi naskočili. Opoldne so se morali umakniti.

Ko je zvečer poročnik Laré, ves polomljen od izmučenosti, zaspal na otepu slame, ga je dal general poklicati. Dobil je generala v šotoru v razgovoru s starcem,

nimajo se pa za zvezo tudi jugoslovanski, švicarski, estonski, egipčanski, švedski, turški in brazilski poštni uslužbenci. Organizacija namerava izdajati svoj list, ki pa ne bo ne politično ne versko ali socialno opredeljen. Prihodnji kongres organizacije bo leta 1940. v Bukarešti.

Olajšave za oženjene učitelje na Nemškem. Za učiteljske pripravnike (tako imenovane »učiteljske pomočnike«) na Pruskem so bili nedavno izdani predpisi glede zvišanja prejemkov, in sicer z veljavnostjo

od 1. aprila minulega leta. Neoženjenim učiteljskim pripravnikom se zvišujejo do sedanjih prejemki od 2000 mark na 2600 mark, oženjenim pa na 2800 mark na leto. Po sedmih službenih letih se oženjenim prejemki zvišajo spet za 500 mark na leto. Mimo tega pa dobe še stanovanjsko doklado, draginjsko doklado, doklado za otroke in bolniško zavarovanje. To zvišanje prejemkov oženjenih učiteljskih pripravnikov, ki je bilo uvedeno za enkrat samo na Pruskem, se v kratkem razširi na vso Nemčijo.

Kako živimo pri nas?

Znano je, da so pogoji za življenje srednjih in tako imenovanih nižjih slojev prebivalstva v Jugoslaviji zelo težavni in da je življenska raven delovnega ljudstva skrajno nizka, kar se kaže v izredno majhnem konsumu poglavitnih življenjskih potrebščin. »Delavska Politika« je po glasilu zagrebške strokovne komisije objavila primerjalno statistiko, koliko se porabi posameznih živil na človeka in leto v posameznih državah. Številke so zelo zanimive ter jih objavljamo v izvilčku.

Pšenica.

V državi pridelamo 29.236.000 metrskih stotov pšenice na leto. Povprečno je porabi vsak prebivalec na leto:

pri nas	112 kg
v Bolgariji	207 kg
v Franciji	204 kg
v Belgiji	196 kg
v Italiji	185 kg

Če bi se porabilo pri nas povprečno na osebo 200 kg na leto, bi nam ostalo še vedno 18 milijonov 826.000 metrskih centov pšenice za izvoz.

Krompir.

Krompir je kruh siromakov. Porabijo ga na leto in osebo	
na Poljskem	943 kg
v Nemčiji	703 kg
v Belgiji	449 kg
v Holandiji	335 kg

na Norveškem	312 kg
pri nas	50 kg

Sladkor.

Sladkor je potrebno in izdatno hranivo. Na leto porabi sladkorja vsaka oseba povprečno:

na Danskem	58,5 kg
v Angliji	47,5 kg
v Zedinjenih državah	47,2 kg
na Švedskem	46,3 kg
pri nas	5,5 kg

Kava.

Na osebo in leto porabijo kave:

na Danskem	8,18 kg
na Švedskem	7,42 kg
na Norveškem	6,20 kg
v Belgiji	5,86 kg
v Zedinjenih državah	5,86 kg
pri nas	0,57 kg

Pri prehrani sicer nekoliko vplivajo običaji in poraba še preprostejše ali manj-vredne hrane na količino. Vendar pa so številke obupne in življenjski standard mnogo prenizek. Čuditi se moramo, kako se ljudstvo preživlja.

Za izboljšanje življenjskih pogojev ljudskih množic kakor tudi za dvig produkcije in povečanje konsuma je pa nujno potrebno takojšnje izdatno zvišanje prejemkov delovnih slojev, med njimi zlasti delavcev in nameščencev, v prvi vrsti seveda državnih.

Lloyd George je star, pa igra vsak dan golf, prav tako tudi 98 let stari Rockefeller; 75letni japonski minister baron Kano se bori še zmeraj v džudžitsuju, v Ljubljani smo videli že večkrat nad 50 let stare roko-borce, Danec Müller (»Mein System«) je okoli 65 let star, pa ti tako prožno in elegantno drsa kot malokateri dvajsetletnik itd. A to niso samo izjeme. V Angliji je samo ob sebi umljivo, da igrajo moške od 40 do 60 let vsak dan golf ali tenis, včasih po več ur; v Indiji in Avstraliji je ravno tako. V Londonu moreš videti cele gruče starih ljudi, ki dirkajo zvečer po ulicah, da si ohranijo zdravje; pri nas bi se jim seveda smejala.

Mnogo je ljudi, starih 50 do 60 let, ki se smatrajo za popolnoma nezmožne, da bi gojili telesne vaje. Premalo mislijo na to, da je pojem staranja v prvi vrsti življenjskofilozofske in duševne stvari. Medicina sicer pozna teorijo o obrabi staničja z napredujočimi leti, ne ve pa še, kako se more ta obraba potom telesnih vaj zmanjšati. Po izkustvih, ki nam jih nudijo starejši športniki, je to mogoče. V zadnjih letih moremo zmeraj bolj opazovati, da pri telovadnih tekmah zmagojujejo predvsem 30 do 40 let stari telovadci; alpski vodniki zmorejo noter gor do najvišjih let najtežje ture. Gotovo je, da vplivajo pri tem tudi duševni nagibi. Tako je opazoval tudi dr. Marloth pri telovadnih vrstah starejših ljudi izredno močno duševno pripravljenost do veselja in navdušenje za izvežbo telesa. Prav presenečen je bil, kako zelo so se pohvalili 40 do 60 let stari ljudje, ki so zopet pričeli telovaditi. Soglasno so zatrjevali, da niti sanjali niso, kako dobro vplivajo telesne vaje, kako so zopet prožni, kako se jim je presnova zboljšala in predvsem kako se duševno dobro počutijo. Dobro je, da nas pričetkom vaj preišče športni zdravnik; sicer se more zgoditi, da zaidemo predaleč in da pri vajah ne najdemo prave mere. Starost ni pojem let, temveč pojem načina življenja. Ostati mlad je umetnost življenja.

Krči pri pisanju.

Igralec klavirja, ki mnogo vadi, more v sekundi roko šestkrat skrčiti in upogniti, violinist lahko skrči roko v sekundi desetkrat. Kako naglo drsi roka mnogo vajenega pisarja preko papirja; koliko finih točno omejenih gibov morajo izpeljati mišice prstov, roke in prednjega ramena, da napišejo črke ene same besede. Ni torej čudno, da se roka, pri takem delu utruji, da radi posledic napora ne more večno vztrajati, da pač končno odpove svojo službo.

Često nastanejo krči pri pisanju čisto neopazno. Radi utrujenosti enega ali več prstov, ali tudi cele roke se javljajo krči po lahkem vzbudljaju, trzanju, ali nekaj ča-

sa trajajočem drgetanju; posledica tega je, da se čuti nesigurnost pri pisanju in ohromelost v vsej roki. Mnogokrat pa nastopijo krči pri dolgotrajnem pisanju brez vseh teh znakov.

Tej mučni boleznini pa niso izpostavljeni ljudje, ki mnogo pišejo. Krči grozijo vsakemu, ki si s spretnostjo svojih rok služi vsakdanji kruh. Šivanje in pletenje, igranje klavirja in violine, telegrafiranje, slikanje in risanje, celo molžnja se onemogoči ako nenadoma nastopi krč. Te različne bolezni, ki nastopijo pri raznih funkcijah, ki jih roka vrši, nervoznost roke, imajo s krči pri pisanju isti vzroke.

V prejšnjih časih je le malo ljudi bolehalo radi te bolezni in njeno razširjenost je treba iskati v različnih vzrokih. Brez dvoma igra pri nastanku te bolezni važno vlogo prevelika utrujenost in neko posebno nervozno razpoloženje telesa. Preveč enostranska in stalna uporaba nekaterih skupin mišic lahko moti harmonijo mišičevja roke in ramena. Mnogokrat je napačna drža peresnika vir te bolezni. Skušnja nas uči, da v mnogih primerih pri nastanku krča lahko še vpliva drugi moment, namreč osebno razpoloženje. Prehod krča iz leve roke na desno in mnogi drugi pojavi navajajo, da trpijo bolniki na neki nervozni preobčutljivosti vsega organizma. Višina motnje je skoraj vedno odvisna od čisto duševnih motivov. Pri razburjenju in bojazni nastopi poslabšanje. To se lahko pogosto opazuje pri šolo-obveznih otrocih. Otrok ne more pisati, če ga kdo opazuje. Ustavi se med pisanjem ako ga pri tem opazuje učitelj. Ako je sam, se ta bolezenska motnja ne opazi več.

Kako se more ozdraviti ta mučna bolezen? Predvsem si naj odpočije od opravila, ki je povzročitelj bolezni. Na ta način se bomo rešili krča v najkrajšem času. Ako se ne more mirovati, poizkusimo pisati z drugim peresnikom. Posebno peresniki iz plutovine so že marsikdaj uspešno delovali. Dobro pa je, da se v vsakem takem primeru poslužimo zdravniškega nasveta.

Pri znižanju želodca naj hrano, ki se ravna po vzroku znižanja, predpiše zdravnik. Vobče priporočajo več majhnih obrokov z mehkiimi (pasiranimi) jedili in prepovedujejo preveč tekočine, pa najsi bo to mleko ali čaj ali juha ali voda itd. Najboljše je mehko dušeno ali sesekano ali pasirano meso (telecina, kurecina, golobje, kunec itd.) ter ribe; tudi fina mehka šunka. Nato mlečne in jajčne jedi, gosto vkuhana juha, omelete, pireji, keksi, poparjene žemlje s čajnim surovim maslom, tudi prav mehka karfijska in beluš (špaglji), rezanci, riž itd. Kar ni pasirano, se mora v ustih prav dobro prežvečiti, kar se pa mora tudi sicer delati, čeprav nam nič ni.

Kurjenje s pečmi tvori smotren način obnovitve zraka. Z dvigom segretega zraka skozi dimnik se sobni zrak vsesá in mora zato skozi okno, špranje in luknjice dotekati nov zrak v sobo.

Vlažno blago je boljši prevodnik toplote kot suho blago; zato učinkuje vlažna obleka bolj mrzlo kot suha. Prevodnost vlažnega bombaža je tri in polkrat tako velika kot prevodnost suhega bombaža, prevodnost vlažne ovčje volne je poldrugokrat tako hitra kot ona suhe volne.

(»Zdravje«, Ljubljana.)

Zdravstveni drobiž

Telesne vaje v poznejših letih.

Takole nekako do tridesetega leta telovadimo, potem pa pravimo, da smo že prestari. In vendar, kako pogrešno je to mnenje. Dr. Marloth razpravlja o tem vprašanju v reviji »Die Umschau« in pravi med drugim: V svetovni vojni so podali Angleži

in Amerikanci zgled o važnosti telesnih vaj tudi v poznejših letih; iz teh so skovali armade, ki so bile nemški armadi popolnoma enake, pa prej orožja skoraj poznale niso. Angleži in Amerikanci so bili pač športno šolani in trenirani, ne samo onih v mladih letih, temveč tudi starejši letniki.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

M. TIČAR LJUBLJANA

za nakup pisarniških in šolskih potrebščin

Naročajte „Naš Glas“!

Priporočamo
trvdke, ki
inserirajo v
Našem glasu

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik.

Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Ljubljana Franciškanska ul. 6
Telefon št. 3397 • Rač. poš. hran. 10.761

Maribor Palača Banov. hran.
Telefon št. 2628

Izdeluje diazo-amoniak papir „JASNIT“ za kopiranje, ki je edini 100% domači izdelek te vrste v državi.

KROJAŠKI
ATELJE

Fran Iglič

LJUBLJANA - PRAŽAKOVA ULICA
Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. Lastna zaloga modnega blaga.

Kralj. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ

Telef. 2673

LJUBLJANA DELIKATESE
Skrbna postrežba! SPECERIJA

Najnižje cene
Sveže blago!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z a. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 4421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.